

4. Boots V.I., Voloshchenko A.V. Formation of personnel management system at industrial enterprises: theoretical aspect. *Bulletin of Transport Economics and Industry*. 2015. Vip. 50. P. 313-318.

5. Gurchenkov O., Gusarina H.B. Formation of personnel management system and evaluation of its efficiency. *Economics: the realities of time*. 2013. № 2. P. 60-72.

СЕМЕНОВ В.П., аспірант

Український державний університет залізничного транспорту

Харків, Україна

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ РОБОТИ В СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛАХ АТ"УКРЗАЛІЗНИЦЯ" ТА ЗАЛІЗНИЦЬ ЯПОНІЇ

Питання підготовки професійних кадрів в структурних підрозділах залізниць України існує постійно. Тому ці питання врегульовані на законодавчому рівні.

Згідно наказу №1007-ЦЗ від 24.12.2004 р. «Про введення в дію методичних рекомендацій щодо видів і порядку проведення психофізіологічних обстежень і добору працівників локомотивних бригад» психологічне забезпечення працівників локомотивних бригад містить:

- первинний професійний психологічний добір;
- періодичне психофізіологічне обстеження;
- розширене психофізіологічне обстеження;
- проведення коригуючих і реабілітаційних заходів.

Первинному професійному психофізіологічному відбору підлягають:

- особи, що їх направляють на навчання за спеціальностями машиніста та помічника машиніста в дорожні технічні школи;

- кандидати для призначення на посаду машиніста та помічника машиніста локомотивів та моторвагонного рухомого складу;

- машиністи, помічники машиністів при переведенні їх з одного типу руху на інший;

- машиністи, помічники машиністів локомотивів та моторвагонного рухомого складу при переведенні їх з одного виду руху на інший, більш інтенсивний, відповідальний (при переведенні на ускладнені виробничі умови);

- при відборі на швидкісний рух машиністів та помічників машиністів локомотивів;

- після тривалої перерви у роботі на посаді машиніста або помічника машиніста локомотивів та моторвагонного рухомого складу (не менше 1-го року);

- при переведенні машиніста в одну особу.

Професійний психофізіологічний відбір проводять перед проходженням обов'язкового попереднього (при прийомі на роботу) і періодичного медичного огляду працівників локомотивних бригад та інших категорій (згідно визначеного переліку). Висновок за даними психофізіологічного обстеження надають керівникам організації чи керівництву дорожніх технічних шкіл.

Розширене психофізіологічне обстеження машиністів, помічників машиністів локомотивів та моторвагонного рухомого складу, бригад спеціального рухомого складу проводять у випадках:

- катастроф, аварій та інших грубих порушень безпеки руху;

- ускладнень у професійній соціальній адаптації;

- погіршення стану здоров'я;

- стійкого погіршення функціонального стану, зниження працездатності та психофізіологічних резервів організму;

- вивчення психологічної сумісності при укомплектуванні локомотивних бригад, бригад моторвагонного рухомого складу [1, 2].

В найбільшій мірі підвищення швидкості руху поїздів до 300-350 км/год позначилось на особливостях роботи операторів, керуючих рухом поїздів, диспетчерів, чергових по станціях, членів локомотивних бригад, які обслуговують складні технічні пристрої колійного комплексу, електропостачання, СЦБ та ін. Наприклад, на високошвидкісних залізницях Японії виділені три головні категорії персоналу з точки зору навчання та підвищення кваліфікації: робітники, які обслуговують пристрої інфраструктури та рухомий склад; оператори, які керують перевізним процесом, та локомотивні бригади.

Підготовка працівників включає, як обов'язкові для всіх категорій компоненти, так і особливі, які призначені тільки для даної групи. Обов'язкові для всіх категорій є фізичний розвиток та спортивна підготовка працівника, прищеплення норм здорового образу життя, виховання дисциплінованості та відповідальності, вивчення прийомів ефективної командної поведінки, розвиток добрих манер поведінки у взаємовідносинах з колегами та пасажирами. Учні центри японських залізничних компаній,

більшою частиною, розташовують аудиторіями, тренажерами; спеціальної підготовки мають гімнастичні зали для фізичного розвитку майбутніх працівників. Підготовка персоналу для японських ВСМ проводиться в навчальних центрах, які мають залізничні компанії та продовжують на робочих місцях. В навчальних центрах заняття проводяться в групах в складі до 20-25 чоловік, сформованих по видам діяльності.

В різних країнах світу призначались близькі підходи до формування локомотивної поїзної бригади високошвидкісного поїзда, головним обличчям якого являється машиніст. В більшості ВСМ він керує поїздом без помічника.

На високошвидкісних залізничних магістралях сьогодні вже немає багатьох з тих видів діяльності, які були безпосередньо пов'язані з перевізним процесом на залізницях та впливали на його безпеку ще на початку ХХ століття. Однак в майбутньому, навіть при високому рівні автоматизації управління перевізним процесом, важко уявити високошвидкісні поїзди без поїзних бригад. Саме члени поїзних бригад: машиністи, кондуктори, провідники в умовах експлуатації ВСМ в теперішній час залишаються одним із головних об'єктів управління важливих компонентів комплексу заходів забезпечення безпеки руху, здатних не допустити виникнення аварійної ситуації чи знизити тяжкість його наслідків [3].

Таким чином, навіть при високому ступені автоматизації управління рухом поїздів, використання систем автоведення, автогальмування, автостопа, необхідний постійний контроль процесу руху поїзда людиною-оператором-машиністом. Також для більш глибокого вивчення високошвидкісного руху розвинених країн бракує інформації щодо керівних документів, якими керуються при підготовці кадрів, а саме операторів високошвидкісного руху: машиністів, поїзних диспетчерів і т.д.

Список використаних джерел:

1. Наказ «Про введення в дію методичних рекомендацій щодо видів і порядку проведення психофізіологічних обстежень і добору працівників локомотивних бригад» №1007-ЦЗ від 24.12.2004
2. Наказ «Про затвердження Переліку професій, для яких необхідний професійний добір» №263/121 від 23.09.1994 р.
3. Высокоскоростной железнодорожный транспорт. Общий курс: учеб. пособ. : в 2 т. Под ред. И.П. Киселёва. Москва: ФГБОУ «Учебно-методический центр по образованию на железнодорожном транспорте». 2014.